

Klachtnummer 2023/047

Advies aan:

het bestuur van [school] te [vestigingsplaats] (verder: het bestuur)

inzake

de klacht van [klagers] (verder: klagers), ouders van [leerling], leerling van de [school] te [vestigingsplaats] (verder: de school).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De landelijke klachtencommissie voor het christelijk onderwijs (verder: de Commissie) heeft op 3 maart 2023 de klacht en het ingevulde klachtenformulier ontvangen. De klacht is gericht tegen [adjunct-directeur] (verder: de adjunct-directeur) en [leerkracht], (verder: de leerkracht). De Commissie heeft op 27 maart 2023 van [directeur], de directeur van de school (verder: de directeur) een gezamenlijk met de adjunct-directeur en de leerkracht ondertekent verweerschrift ontvangen.

Klagers en aangeklaagden zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten tijdens een besloten hoorzitting op 12 april 2023. Tijdens deze hoorzitting waren aanwezig:

- klagers;
- [gemachtigde klagers] (verder: de gemachtigde van klagers);
- de directeur;
- de adjunct-directeur;
- de leerkracht;
- [bestuurssecretaris] (verder: de bestuurssecretaris).

II. Standpunt van klagers

De klacht bestaat uit de volgende onderdelen:

- 1) de leerkracht heeft verzuimd klagers in te lichten over het belang van de Cito's en de vertaling hiervan naar het voortgezet onderwijs;
- 2) het schooladvies is onterecht onderbouwd;
- 3) [leerling] is op voorhand (en zonder toestemming van klagers) naar een bepaalde richting gestuurd;
- 4) de school/leerkracht heeft gefaald in het bieden van passend onderwijs en/of de juiste hulp;
- 5) de school/leerkracht is onduidelijk geweest over de wijze waarop de zienswijze moest worden ingediend;
- 6) onduidelijkheid over het maken van bezwaar;
- 7) oneerlijke behandeling.

Ad 1. Klagers zijn niet ingelicht over het belang van de Cito's en de vertaling hiervan naar het voortgezet onderwijs

[leerling] gaat sinds groep 4 met veel plezier naar school. Klagers hebben altijd gedacht dat het goed met hem ging, vanwege zijn schoolrapporten en de positieve oudergesprekken. Klagers stellen dat de



leerkracht heeft verzuimd om hen in te lichten over het belang van Cito's en de vertaling hiervan naar het voortgezet onderwijs. Met 'het gaat goed' bedoelde de leerkracht dat [leerling] goed meedoet in de klas en zijn werk naar verwachting maakt. Het is klagers niet duidelijk wat de leerkracht met 'naar verwachting' bedoelt.

Klagers hebben begin schooljaar 2022-2023 voor het eerst – op eigen initiatief – de Cito toets met school besproken.

Ad 2. De onderbouwing van het schooladvies

De adjunct-directeur en de leerkracht hebben aangegeven dat [leerling] onvoldoende inzicht en concentratie heeft, waardoor hij niet meer kan. [leerling] haalt, ondanks dit gebrek aan inzicht en concentratie, echter wel hoge cijfers.

Klagers vragen zich af waarom het schooladvies alleen gebaseerd is op de toetsresultaten en waarom er geen rekening wordt gehouden met andere punten zoals: waar de leerling goed in is, hoe goed de leerling kan leren, hoe diens motivatie en gedrag is, of hij/zij het huiswerk maakt, etc. Op de website van de Rijksoverheid wordt aangegeven dat de antwoorden op deze vragen een grote rol (behoren te) spelen.

Tijdens het gesprek met de adjunct-directeur en de leerkracht hebben klagers aangegeven waarom zij van mening zijn dat [leerling] meer kan; [leerling] pakt snel dingen op die hem interesseren, is gemotiveerd en zet zich goed in als hij moet leren of opdrachten moet maken. Bovendien haalt hij goede cijfers. De leerkracht heeft dit erkend en aangegeven hier rekening mee te houden bij het schrijven van haar onderbouwing voor het onderwijskundig rapport. Dit heeft zij echter niet gedaan. Ze heeft enkel geschreven over de concentratieproblemen van [leerling] en het onbegrip bij het maken van opdrachten. Ze heeft de indruk gewekt dat hij alleen topografie, Engels en spelling goed beheerst. Tijdens de gesprekken met de adjunct-directeur en de leerkracht in november (voorafgaand aan de laatste Cito-toets) hebben klagers te horen gekregen dat het schooladvies niet veranderd zal worden, ook niet na de eindtoets in april/mei.

Ad 3. Op voorhand [leerling] naar een bepaalde richting sturen

De school wilde [leerling] in oktober 2022 (nog voor het verstrekken van het definitieve schooladvies en zonder toestemming van klagers) een praktijkschool laten bezoeken. Volgens de leerkracht was dit een buitenkansje, omdat zijn voorlopige schooladvies praktijkonderwijs was. Het schooladvies was op dat moment nog niet definitief.

Ad 4. De school/leerkracht heeft gefaald in het bieden van passend onderwijs en/of de juiste hulp

[leerling] haalde wisselende cijfers. Er is te laat aan het licht gekomen dat hij angst heeft voor (onaangekondigde) toetsen. Klagers hadden er, door de positieve oudergesprekken en de lof die [leerling] altijd uitsprak over zijn leerkracht, alle vertrouwen in dat het wel goed zou komen.

Klagers vinden dat de leerkracht hen tijdens de oudergesprekken had moeten informeren dat er geen verbetering was.

Als klagers hier op tijd over waren geïnformeerd, dan hadden zij eerder kunnen zoeken naar mogelijkheden en de angst voor onaangekondigde toetsen kunnen aanpakken. [leerling] heeft van school nooit extra oefenstof gekregen.

Na het tweede voorlopige advies gaf [leerling] aan dat hij (fysieke) stress kreeg van toetsen. Hij wilde dit verder niet laten onderzoeken. [leerling] mocht na lang overleggen uiteindelijk de laatste Cito's op een rustige plek afleggen.

Klagers vragen zich af wat de school eraan heeft gedaan om [leerling]' angst voor toetsen en/of faalangst aan te pakken.

Ad 5. De school/leerkracht is onduidelijk geweest over de wijze waarop de zienswijze moest worden ingediend

De leerkracht en adjunct-directeur hebben aangegeven dat klagers hun zienswijze middels een formulier aan het onderwijskundig rapport konden toevoegen. Achteraf bleek dat hier geen formulier voor was en dat dit op eigen wijze moest worden aangeleverd. Het onderwijskundig rapport moest hiervoor worden heropend, wat een paar dagen zou duren.

Het was inmiddels al mogelijk om voor de middelbare school in te schrijven. Klagers waren bang dat [leerling] geen plek meer zou kunnen krijgen als zij een zienswijze zouden indienen. Daarom hebben zij ervan afgezien. Klagers hebben de zienswijze nog wel op onofficiële wijze aan de school zelf overhandigd.

Ad 6. Onduidelijkheid bij het maken van bezwaar

Klagers dachten zelf een passende school te kunnen zoeken en dat ze – ondanks het schooladvies – in gesprek konden gaan met de middelbare school over een mogelijke toelating. Na het laatste gesprek met de leerkracht en adjunct-directeur hebben klagers aangegeven het niet eens te zijn met het schooladvies. Zij kregen te horen dat ze een zienswijze moesten indienen door middel van een formulier. Klagers vinden het vreemd dat zij niet naar de procedure zijn verwezen, zodat zij bezwaar konden maken tegen het schooladvies. Na lang zoeken hebben zij de procedure in de schoolgids gevonden. Klagers hebben met een vertrouwenspersoon, de IB'er, de bestuurder, de directeur en de adjunct-directeur gesproken. Inmiddels verstreek de tijd en voelden klagers de druk om [leerling] op een school in te schrijven. Bezwaar maken tegen het schooladvies had op een gegeven moment geen zin meer.

Ad 7. Oneerlijke behandeling

De procedure en communicatie hebben tot enorme stress en zelfs ziekte geleid. Klagers zijn altijd bereidwillig naar de school geweest en hebben geprobeerd om een conflictsituatie te voorkomen. Klagers waren in de veronderstelling dat de school en de leerkracht de nodige ondersteuning en passende hulp zouden bieden.

Klagers hebben vervolgens geprobeerd om andere oplossingen te zoeken. De leerkracht/school hebben hierbij niet geholpen.

III. Standpunt van verweerder

Verweerder heeft puntsgewijs op de door klagers ingediende klachten gereageerd.

Ad 1. De leerkracht heeft verzuimd om klagers in te lichten over het belang van Cito's en de vertaling hiervan naar het voortgezet onderwijs

De Cito-toetsen zijn voor ouders inzichtelijk via het Ouderportaal en worden twee keer per jaar op papier meegegeven bij de rapporten. Bovendien worden de resultaten bij de oudergesprekken besproken. In de ouderochtend eind groep 6 worden ouders geïnformeerd over de route naar het voortgezet onderwijs. Daarbij komen ook de Cito-scores en de relatie met het niveau van het voortgezet onderwijs uitdrukkelijk aan de orde. Als ouders niet bij deze ouderochtend aanwezig zijn, wordt de presentatie aan hen toegezonden. Bij het tweede rapport van groep 6 ontvangen ouders een brief waarin wordt uitgelegd welke cito-score bij welk niveau van voortgezet onderwijs past. Aan het begin van groep 7, het einde van groep 7 en het begin van groep 8, wordt aan ouders informatie over de vo-procedure en het belang van Cito-toetsen besproken. Verder is de procedure op de website te

vinden. Bij het eerste voorlopige advies (in februari van groep 7), het tweede voorlopige advies (in juli van groep 7) en het definitieve advies (in december van groep 8) krijgen ouders een persoonlijke brief waarin bovenstaande zaken allemaal worden benoemd en het gegeven advies wordt bevestigd.

Ad 2. Onterechte onderbouwing van het schooladvies

Vanaf groep 6 worden ouders op de procedure richting het voortgezet onderwijs gewezen. Daarbij wordt toegelicht hoe het schooladvies wordt opgesteld. De problematiek waarmee [leerling] in groep 4 is gestart en de ontwikkeling daarvan, zijn resultaten in schoolrapporten, zijn behaalde scores op Cito-toetsen en zijn capaciteiten zoals gemeten bij de NIO test, leveren voor verweerders voldoende grond op praktijkonderwijs te adviseren. Verweerder heeft de positieve werkhouding van [leerling] tijdens gesprekken met klagers benoemd, maar dat alleen kan geen reden zijn om hem een hoger advies te geven. Het niveau sluit dan immers niet aan bij zijn capaciteiten. De adviseurs van het samenwerkingsverband SPPOH en BOVO Haaglanden zagen ook geen reden om anders te adviseren. Tijdens gesprekken over het eerste en tweede voorlopige advies hebben klagers aangegeven dat ze een hoger advies hadden verwacht en dat ze het jammer vonden dat de Cito en NIO een grote rol spelen bij het bepalen van het advies. Daar is het echter bij gebleven, verdere bezwaren zijn uitgebleven. Tijdens het gesprek met klager over het definitieve advies (in december 2022) heeft verweerder expliciet gevraagd wat klager van het advies vond. Klager heeft hierop laten weten dat 'het wel goed kwam' en 'we regelen het wel', waaruit verweerder heeft opgemaakt dat er geen bezwaar was tegen het advies.

Ad 3. Het op voorhand naar een bepaalde richting sturen

Klagers zijn geïnformeerd over het aanbod van Praktijkschool De Einder om kinderen met een advies praktijkonderwijs daar te laten kijken. [leerling] kwam hiervoor in aanmerking, omdat hij bij zowel het eerste als het tweede voorlopige advies praktijkonderwijs heeft gekregen. In het bericht aan klagers is te zien dat het een vrijblijvend aanbod betreft. Ten tijde van dit aanbod was er nog geen definitief advies, dit werd immers pas later gegeven. Het is niet zo dat verweerder standaard altijd bij het voorlopige advies blijft. Er wordt juist in een vroeg stadium een advies gegeven, om leerlingen de mogelijkheid te geven om te groeien. Dit gebeurt regelmatig.

Ad 4. De school/leerkracht heeft gefaald in het bieden van passend onderwijs/hulp

[leerling] is in groep 4 op de school ingestroomd. Al bij de intake was duidelijk dat zijn talig vermogen op benedengemiddeld niveau is. Klagers maakten zich hier ook zorgen over. Volgens Kentalis is er vermoedelijk sprake van een taalontwikkelingsontwikkelingsstoornis. Het intelligentieniveau van [leerling] lag op gemiddeld niveau. De scores die [leerling] behaalt zijn wisselend; van zwak tot gemiddeld. Verweerder heeft binnen een maand na zijn start een aanvraag gedaan voor consultatie en advies cluster 2. [leerling] heeft een korte aandachtsspanne en veel lichamelijke onrust. Er wordt gesproken over AD(H)D. Vanwege de achterstanden was doubleren ook onderwerp van gesprek, desalniettemin heeft verweerder besloten [leerling] te laten overgaan naar groep 5. In september 2019 zijn de zorgen omtrent [leerling] besproken in een multidisciplinair overleg (verder: MDO). Klagers hebben via de huisarts een ADHD-onderzoek aangevraagd. Voor een mogelijk arrangement zijn de ondersteuningsbehoeften van [leerling] in kaart gebracht en is er een verwijzing in gang gezet via een gezinscoach. Uiteindelijk is er geen arrangement aangevraagd, omdat de problematiek binnen de basisondersteuning moest worden opgelost, wat ook is gebeurd. Verweerder heeft geregeld haar zorgen over de concentratie, onrust en lage scores van [leerling] met klagers gedeeld. In al die jaren heeft [leerling] verlengde instructie en extra's gekregen, zowel in kleine groepjes in de klas, als daarbuiten. Zijn spelling is vooruitgegaan en begrijpend lezen en rekenen blijven constant laag.

Ad 5. De school/leerkracht is onduidelijk geweest over het indienen van de zienswijze

Tijdens het gesprek op 6 februari 2023 hebben klagers aangegeven niet in te stemmen met het schooladvies. De gebruikelijke gang van zaken is dat de basisschool dit aangeeft in het onderwijskundig rapport en dat de ouders hun zienswijze hieraan toevoegen. Ondanks verzoek om tijdige aanlevering hiervan hebben klagers de zienswijze te laat aangeleverd. Verweerder heeft vervolgens aan klagers gevraagd om een paar dagen te wachten met de aanmelding van [leerling]. Dit hebben klagers niet gedaan; zij hebben de aanmelding ingestuurd. Uit de klachtbrief maakt verweerder op dat klagers hun zienswijze buiten de procedure om aan de vo-school hebben doorgegeven.

Ad 6. Onduidelijkheid bij het maken van bezwaar

Verweerder heeft klagers al in groep 6 geïnformeerd over de procedure naar het voortgezet onderwijs. Hierbij is meerdere malen aangegeven dat het schooladvies bindend is. Als ouders niet instemmen met het advies, is het gebruikelijk dat zij een zienswijze indienen. Het starten van een officiële bezwaarprocedure is doorgaans niet nodig. De klachtenregeling staat duidelijk in de schoolgids en als deze gevolgd was, dan was de onduidelijkheid die nu is ontstaan, er niet geweest.

Ad 7. Oneerlijke behandeling

Verweerder hanteert dezelfde procedure en aanpak voor alle leerlingen. Zij biedt geregeld extra ondersteuning in het hele traject aan ouders. Hierbij wordt wel verwacht dat ouders de verstrekte informatie tot zich nemen. Verweerders hebben hun best gedaan om [leerling] en zijn ouders zo goed mogelijk te begeleiden.

IV. Overwegingen van de Commissie

Alvorens wordt overgegaan tot de behandeling van de klachtpunten, overweegt de Commissie dat het de voorkeur heeft dat klachten eerst op school-/bestuursniveau worden behandeld en zo mogelijk opgelost. Klagers kunnen er niet van worden weerhouden zich rechtstreeks tot de Commissie te wenden. Het onderwijsklachtrecht is ooit in het leven geroepen om, met zo min mogelijk formele beperkingen, een klacht aan een klachtencommissie te kunnen voorleggen. Daarin kan geen aanleiding voor een niet-ontvankelijkverklaring zijn gelegen.

Op basis van de stukken en het ter zitting verhandelde stelt de Commissie vast dat de klacht uit de volgende onderdelen bestaat:

1. de leerkracht heeft verzuimd om klagers in te lichten over het belang van de Cito's en de vertaling hiervan naar het voortgezet onderwijs;
2. het schooladvies is onterecht (onderbouwd);
3. [leerling] is ten onrechte op voorhand (en zonder toestemming van klagers) naar een bepaalde richting gestuurd;
4. de school/leerkracht heeft gefaald in het bieden van passend onderwijs en/of de juiste hulp;
5. de school/leerkracht is onduidelijk geweest over de wijze waarop de zienswijze moest worden ingediend;
6. onduidelijkheid over het maken van bezwaar;
7. oneerlijke behandeling.

Ad 1. De leerkracht heeft verzuimd om klagers in te lichten over het belang van de Cito's en de vertaling hiervan naar het voortgezet onderwijs

Verweerder heeft dit klachtonderdeel gemotiveerd betwist. De Commissie stelt vast dat verweerder op verschillende momenten ouders, en dus ook klagers, heeft voorgelicht over de stap naar het voortgezet onderwijs en alles wat hierbij komt kijken, waaronder de relatie tussen de Cito-toets en het schooladvies. Klagers hebben bovendien voldoende gelegenheid gehad om vragen te stellen. Gelet hierop verklaart de Commissie het klachtonderdeel ongegrond.

Ad 2. (De onderbouwing van) het schooladvies

Klagers stellen dat bij het geven van het schooladvies alleen rekening gehouden is met toetsresultaten en niet met andere van belang zijnde factoren, zoals waar de leerling goed in is, hoe goed de leerling kan leren, diens motivatie en gedrag, of hij/zij huiswerk maakt, etc.

Verweerder stelt dat de problematiek waarmee [leerling] in groep 4 is gestart en de ontwikkeling daarvan, zijn resultaten in schoolrapporten, zijn behaalde scores op Cito-toetsen en zijn capaciteiten zoals gemeten bij de NIO test, hebben geleid tot het schooladvies praktijkonderwijs.

De Commissie stelt vast dat het geven van een schooladvies voor het voortgezet onderwijs bij uitstek een bevoegdheid van de school betreft waarin de expertise van de (medewerkers van de) school een belangrijke rol speelt. Dit betekent dat de school hierin zelf gemotiveerd keuzes mag maken. De Commissie toetst in dergelijke gevallen terughoudend, dat wil zeggen dat zij beoordeelt of de school in redelijkheid tot haar schooladvies heeft kunnen komen.

Alleen wanneer procedure- of andere regels niet zijn gevolgd of wanneer de uitkomst van de beslissing zodanig is dat een besluit in een gegeven geval in redelijkheid, gelet op alle daarbij betrokken belangen, niet genomen had mogen worden, is er ruimte voor de Commissie om tot een gegrondverklaring van de klacht te komen.

De Commissie stelt vast dat de school het schooladvies heeft gegeven aan de hand van de combinatie van zowel de harde (cijfermatige) als de zachte gegevens (werkhouding, attitude, concentratie). De school heeft hiermee een gedegen onderbouwing gegeven voor het door haar afgegeven schooladvies. De motivering van het gegeven advies is begrijpelijk en navolgbaar. Het is de Commissie gebleken dat de school naar alle aspecten heeft gekeken en daarmee naar het totale functioneren van [leerling]. Dit blijkt uit het feit dat is gekeken naar de ontwikkeling van [leerling] na zijn instroom in groep 4, de behaalde resultaten uit zowel de Cito-toetsen als NIO test en de schoolrapporten. Dat [leerling] een positieve werkhouding heeft, geeft geen aanleiding om anders te concluderen. De Commissie is van oordeel dat de school in redelijkheid tot haar schooladvies heeft kunnen komen. Gelet hierop verklaart de Commissie het klachtonderdeel ongegrond.

Ad 3. Op voorhand [leerling] naar een bepaalde richting sturen

Klagers stellen dat [leerling] op voorhand naar een bepaalde richting is gestuurd. Verweerder betwist dit, zij stelt dat het een vrijblijvend aanbod was en dat [leerling] hiervoor in aanmerking kwam vanwege het voorlopige schooladvies dat hij had gekregen.

De Commissie heeft niet kunnen vaststellen dat de school [leerling] naar een bepaalde richting heeft willen sturen. Uit de stukken en hetgeen ter zitting is besproken, komt naar voren dat klagers slechts zijn geïnformeerd over het aanbod van de praktijkschool om kennis te komen maken. Gelet hierop verklaart de Commissie het klachtonderdeel ongegrond.

Ad 4. De school/leerkracht heeft gefaald in het bieden van passend onderwijs/hulp

Klagers stellen dat [leerling] angstig was voor het maken van toetsen, dat dit zijn resultaten beïnvloedde en dat hij hier nooit ondersteuning/hulp voor heeft gekregen. Verweerder stelt dat [leerling] onder meer benedengemiddeld talig is en (vermoedelijk) een taalontwikkelingsstoornis heeft. De school heeft [leerling] ondersteuning geboden door middel van bijvoorbeeld verlengde instructies, in kleinere groepjes werken, etc. De school heeft haar zorgen over [leerling] meerdere malen (uitgebreid) met klagers gedeeld.

De Commissie stelt dat niet is gebleken dat de school, zoals klagers stellen en de school gemotiveerd heeft weersproken, tekort is geschoten in het bieden van passend onderwijs en/of hulp. De Commissie is van oordeel dat uit de overgelegde stukken en het verhandelde ter zitting genoegzaam is gebleken dat de school al het mogelijke heeft gedaan wat redelijkerwijs van de school mag worden verwacht. Uit de stukken blijkt dat de school geregeld in gesprekken met klagers haar zorgen over de concentratie, onrust en lage scores van [leerling] heeft geuit. De zorgen zijn tevens besproken in een MDO. Daarnaast heeft [leerling] verlengde instructie en extra aandacht gekregen in zowel kleine groepjes in de klas als daarbuiten. De Commissie is van oordeel dat dit klachtonderdeel ongegrond is.

Ad 5. De school/leerkracht is onduidelijk geweest over de wijze waarop de zienswijze ingediend moest worden

De Commissie stelt vast dat als partijen van mening verschillen over het schooladvies, dit in het onderwijskundig rapport moet worden opgenomen. De school heeft in dit kader aan klagers laten weten dat zij hun zienswijze over het schooladvies moesten indienen, zodat zij dit in het onderwijskundig rapport konden opnemen. Klagers hebben geen gehoor gegeven aan dit verzoek. Zij hebben echter wél hun zienswijze buiten de procedure om aan de vo-school kenbaar gemaakt. Dit laat onverlet dat de school duidelijk is geweest over de wijze waarop de zienswijze had moeten worden ingediend. De Commissie acht dit klachtonderdeel ongegrond.

Ad 6. Onduidelijkheid bij het maken van bezwaar

De Commissie stelt vast dat klagers de mogelijkheid is geboden hun ongenoegen over het schooladvies middels een zienswijze kenbaar te maken. In de schoolgids is bovendien een klachtenregeling opgenomen, waarin duidelijk is beschreven welke stappen klagers kunnen doorlopen. De klacht dat klagers er niet op zijn geweest dat zij bezwaar konden maken, treft derhalve geen doel. De Commissie acht het klachtonderdeel ongegrond.

Ad 7. Oneerlijke behandeling

Klagers zijn van mening dat zij oneerlijk zijn behandeld. De school stelt dat zij dezelfde procedure en aanpak voor alle leerlingen hanteert.

De Commissie stelt vast dat klagers en verweerder lijnrecht tegenover elkaar staan. Op basis van de stukken en hetgeen besproken is ter zitting kan de Commissie niet vaststellen of de verweten gedragingen hebben plaatsgevonden. Gelet hierop zal de Commissie dit klachtonderdeel ongegrond verklaren.

V. Het oordeel van de Commissie

De Commissie verklaart de klachtonderdelen ongegrond.

Aldus afgegeven op 11 juli 2023 door mr. Joh.C. Westmaas, voorzitter, drs. E.J.J. Couperus en P.P.W.A.M. Vervoort, leden, in tegenwoordigheid van mr. N. Anjema - de Oliveira Costa als secretaris.